

BARANYAI

125 Ft

Civil Környő

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

IV. ÉVFOLYAM - 3. SZÁM 2008. MÁRCIUS-ÁPRILIS

Fotó: Mihály László

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
 Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
 E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁPRILISI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2008. március 31-én, hétfőn 18 órakor Keményffy Gábor „Gábrriel a város felett” című kiállítása** (grafikák és versek) a MAGYAR-LENGYEL BARÁTSÁG NAPJA ALKALMÁBÓL. Megnyitja: Dr. habil. Pedryc Andrzej CSC docens. A kiállítás megtekinthető április 4-ig
- **2008. április 7-én, hétfőn 17 órakor nyílik** a Csontváry Képzőművészeti Stúdió Egyesület „Különös világok” című kiállítása a Pécsi Gyermekotthonban élő gyermekek és fiatalok alkotásaiból. A tárlatot megnyitja Nyögéri Lajos a PMJV Önkormányzat Népjelölti Bizottságának elnöke, az alkotásokat méltatja dr. Aknai Tamás művészettörténész, egyetemi tanár. A kiállítás megtekinthető április 30-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2008. április 15-én, kedden 18.30 órakor „Földtörténet”** címmel dr. Boda Miklós kamara-kiállításának megnyitója

A kiállítások megtekinthetők 9 órától 19 óráig.

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁPRILISI PROGRAMJA

Minden hétfőn 14.30 órakor

A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái, Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor

PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.30 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor

ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órakor

BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor

KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor*, szobrászművész

Minden pénteken 15 órakor

FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor

FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haapananta*, lektor

Március 31-én, szombaton 16 órakor

Tüskés Tibor: A Sorsunk című Antológiájának bemutatója
A NÉPI IRÓK BARÁTI TÁRSASÁGÁNAK rendezvénye

Április 2-án, szerdán 17 órakor a Művészeti Szakközépiskolában

Tavaszi jótékonyági hangverseny az idős egyedülálló kisnyugdíjas pedagógusok javára.
A Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának és a reinheimi VoCapella Zeilhard vegyeskar koncertje. Közreműködik: Bánky József zongoraművész és Gyeremáné Vass Ágnes Liszt-díjas hegedűművész.

Április 4-én, pénteken 18 órakor

A BM REPÜLŐ ÉS EJTŐERNYŐS KLUB VITORLÁZÓ-REPÜLŐ SZAKOSZTÁLYÁNAK utolsó tavaszi összejövedele.

Április 8-án, kedden 18.30 órakor

A MECSEKI FOTÓKLUB közgyűlése

Április 8-án, kedden 18 órakor

Sár József: Atlantictól Amazóniáig
Egy rovarkutató élményei Dél-Amerikában
MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye

Április 12-én, szombaton 16 órakor

Gitárklub

Április 15-én, kedden 17.30 órakor

„Tiszavirág” – vetítés és könyvbemutató
Előadó: Dr. Szentpétery József
A BARANYA-STEIERMARK BARÁTI TÁRSASÁG rendezvénye

Április 16-án, szerdán 15 órakor

A VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYÉNEK Klubja
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Április 17-én, csütörtökön 9 órától 17 óráig

Alkotás-pszichológia című konferencia
Téma: az ihlet, mint megkülönböztetett tudat-állapot
A Pécsi Egyetemi Napok 2008 rendezvénye, szervező: EHÖK

Április 22-én, kedden 18.30 órakor

„Padlás-sőprés” – a Mecseki Fotóklub archívuma. A 60-as, 70-es évek képeinek, dokumentumainak tallózása.
MECSEKI FOTÓKLUB

Április 24-én, csütörtökön 10-14 óráig

Norvég-Alap Információs nap
Az Ökotárs Alapítvány, az Autonomia Alapítvánnyal, a Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvánnyal és a Kárpátok Alapítvánnyal együttműködve 2008-ban (2008. április 10-i meghirdetéssel) és 2009-ben pályázatot hirdet két körben az EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmus Civil Támogatási Alapjának keretében magyarországi civil szervezetek támogatására az alábbi négy témakörben:

- Környezetvédelem és fenntartható fejlődés
- Humán erőforrás, kapacitásépítés és szabadságjogok
- Szociális ügyek, egészség- és gyermekvédelem
- Kulturális örökségvédelem

Április 26-án, szombaton 16 órakor

Gitárklub

7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: +36-72/215-543

Telefon/Fax: +36-72/315 679

E-mail: nevhaz@t-online.hu

SZERINTEM

A nyilvánosság, a civil
társadalom éltető kerete
A természetgyógyászatról

4
13

IDŐMOZAIK

Ökológiai katasztrófák
nyomában

6

KULTÚRA

A Füstí Molnár Színi-Stúdió
féléves bemutatója
Grace és Gloria – több mint
százszor
Kulturális ajánló

9
10
18

CIVIL HÍREK

A Nemzeti Civil Alapprogram
pályázatairól beszélgettünk...

12

EU TIPPEK

Az Unió források hatékony
kihasználása

14

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

16

Esélyek és veszélyek – A civil szervezetek lehetőségei a XXI. század elején

Sokak szerint megkérdőjelezhető, hogy mikortól beszélhetünk igazán Magyarországon civil társadalomról. Vitathatatlan, hogy a kilencvenes évek elején nagy lendületet kapott a civil szféra. Mivel kezdetben a szervezetek a demokrácia gyakorló terepeiként is fontos szerepet tölthettek be, nem mindig csak a célok, hanem sokszor a csoportos együttlét is fontos volt. Később elindult az egyre nagyobb szakmai specializáció, a szervezetek elkezdtek komolyan venni magukat és erre kényszerítették partnereiket is, az üzleti és kormányzati szféra résztvevőit. A legfontosabb partner azonban továbbra is maga a társadalom maradt, amely a szervezetek bázisát képezi.

Az ezredforduló tájékán új tényezők jelentek meg, amelyekre sokan bizakodva építettünk, de előnyei mellett a hátrányai is megjelentek. Úgy tűnt a megnyílnak lehetőségek, források, amelyek talán gazdaságilag is fenntarthatóvá teszik a szervezetek életét. Ennek jelei voltak a Nonprofit-törvény, az 1 %-os törvény és jött az NCA. Mind olyan formák, amelyre számítottunk, hogy majd rendbe rakja a szervezetek anyagi helyzetét, nem kell napról-napra élnünk. A reményeink azonban nem teljesültek maradéktalanul. Nem baj- gondoltuk, hiszen itt vagyunk az Európa Unió előszobájában, illetve most már tényleges tagokként nyakig benne. Elárasztanak bennünket az EU-s pályázatok és talán könnyebb lesz.

Mi lett az álmokból, vágyakból? A szervezetek egyre több feladatot vállalnak, sokszor olyanokat is, amelyeket nem lett volna szabad, mert nem voltak adottak megfelelő feltételek. A pályázati feltételek egyre bonyolultabbá váltak, a források nem növekedtek, inkább szűkültek és

specializálódtak. Minél nagyobb egy pályázat, annál bonyolultabb a megírása és ez csak az egyik része, legálább ilyen fontos a végrehajtás, kivitelezés és az azt követő elszámolás. Ennek feltételei csapatmunka, a megfelelő infrastruktúrával, szakmai háttér. Néhány szervezet intézményesült, hasonló keretek között kénytelen működni, mint egy vállalkozás.

A szervezetek egyrésze azonban nem azért jött létre, hogy könyveléssel, pályázatírással és egyéb adminisztrációs tevékenységgel töltsze az idejét. Vajon kevesebbet ér-e az az egyesület, amelynek a tagjai egyszerűen csak a közösségi élet miatt szeretnének összejönni akár egyet énekelni, megbeszélni a helyi társadalmi eseményeket, kitisztítani a falu árkat és lehetne még tovább sorolni.

Milyen lehetőség van az ő számukra? Számolni kell a realitásokkal! Szükség van a társadalmi szervezetek szakmai és nagyszágrendi sokszínűségére. A támogatások elérése a mai helyzetben csak az együttműködéssel, partneri viszonyok kialakításával lehetséges. Egyenrangú partnerekké kell válnunk egymás és mások számára is! Ehhez azonban csak a korrekt és betartható megállapodások rögzítésével lehet. Ez természetesen nem csak a civil szervezetek egymás közötti együttműködésére, hanem a szervezetek és a társadalom más résztvevői viszonylatában is igaz (állami szervek, önkormányzatok, hatóságok stb.)

Farkas Tamás
Elnök

Misina Természet- és Állatvédő Egyesület

A lap megjelenését
támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram
Nemzeti Kulturális Alap
Szociális és Munkaügyi
Minisztérium –
Társadalmi Párbeszéd és
Civil Kapcsolatok Főosztály
Paksi Atomerőmű
K&H Bank

ISSN: 1787972-8

BARANYAI *Civil Korzó*

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia,

dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusich Gizella,

Tálos András, Tóth Krisztina, V. Tarr Judit

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Sümegi Nyomda Kft.

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

A nyilvánosság, a civil társadalom éltető kerete

Ha a társadalmi nyilvánosságot szeretnénk a közösségi szektor kereteiben jól használni, fejleszteni; akkor érdemes ezt a két – a modern társadalom működésében alapvető jelentőségű – fogalmat alaposabban megismerni.

Kezdjük előbb a *civil társadalommal*. Jól tudjuk, hogy a civil társadalom nem csupán a nonprofit szervezetek (matematikai) összessége. Ez nagyban egyszerűsítene a dolgot, ezt még esetenként megengedné a hatalomgyakorlás is: kicsit nehezen, de kiismerhető így számára; lehetőleg egyetlen tárgyalópartnert nevezzenek meg a település, a kerület, a város, a megye nonprofit szervezetei; s azzal majd tárgyalnak. Csakhogy a civil társadalom ennél sokkal tágasabb, kifinomultabb fogalom. Abba beletartoznak azok a formációk is, amelyek nem jogi személyiségűek. Asztaltársaságok, alkalmi koalíciók, helyenként közösségi tanácsok, baráti körök. „A szabadság kis körei”. De a civil társadalom meg ennél is több. Nem csupán ezek halmaza, de folyamatos *reflexió* egymásra: érvekre, elhatározásokra, érdekekre, kezdeményezésekre. *Rezonancia a környezetre*. Ennek lehet(ne) széles kerete a nagyon hiányzó társadalmi párbeszéd.

Ez az összetett, mozgásokkal, konfliktusokkal és dialógusokkal teli társadalmi tér a hatalomgyakorlás értékelésében gyakran már maga az áttekinthetetlen káosznak tűnhet. Pedig *igazából itt kezdődik a civil társadalom*. Az a folyamat, amely kedvet ébreszt az emberekben a véleményformálásra, a közösség ügyeibe való bekapcsolódásra, amely a személyes, családi, közösségi tartalékokat még mozgósítani képes. Elismerem, ezek a konglomerátumok kicsit cizelláltak, a körvonalai nehezen adnak határozott kontúrt, s a vége is bizonytalanul látszik. Ugyanis a civil társadalom egy *folyamat*, amely mindezek ellenére áttekinthető – ha kinyitjuk a szemünket, a fülünket és az agyunkat -, amely bizonyos mértékig kiszámítható, kalkulálható.

A *társadalmi nyilvánosságot* értelmezhetjük a kommunikáció színterül

szolgáló térnek, populációnak, szervezeti szintnek, a megközelíthetőség – bekapcsolódás – a hozzáférhetőség lehetőségének; a politikai állam és a társadalom viszonyrendszerének, talán kissé kitérítve, de le is egyszerűsítve a társadalmi kapcsolatok rendszerének.

Mire is jó, miért is fontos a társadalom szempontjából a nyilvánosság?

Teret nyújt a legkülönbözőbb véleménycseréknek, információkhoz juttat, illetve segíthet az információk közötti eligazodásban – az öntudatosabbá válásban, hozzájárulhat az önkifejezés és az önmeghatározás kifejlődéséhez, az önszervezés és általában a kooperáció feltétele. Kontrollt jelent társadalmon belül, de a társadalom és az állam között is, biztosíthatja a hivatalos (az állami) erőforrásokon kívüli tartalékok mobilizálódását és általában a közmegegyezésnek – esetenként a racionálisabb döntésnek a létrejöttét.

Vegyük számba, hogy *milyen szükségletei és esélyei vannak a nyilvánosság fejlesztésének és szélesítésének*.

Ami a szükségletek illeti, a kulturális-közösségi munka lényegének megfogalmazásakor könnyen összetételezhetünk a nyilvánosság funkciójának meghatározásával. Az ember életében alapvető törekvései általában arra irányulnak, hogy:

- megismerje, megértse környezetét, a körülötte zajló világot, önmagát, továbbá (ha gyerek vagy felnőtt korában nem szerzett elég negatív tapasztalatot ez ügyben)
- hogy megváltoztassa – vagy részt vegyen – környezete és önmaga sorsának (saját viszonyainak) alakításában.

A közösségfejlesztés megközelítésében alapvető célnak tekintjük a helyi nyilvánosság kibontakoztatását, hogy a változásokba bekapcsolódhassanak a helyi társadalom tagjai, közösségei; hogy megteremtődjön a részvétel, kifej-

lődjön a véleménycsere, az együttműködés a közösség tagjai között. Olyan sokirányú kommunikációs folyamatok alakuljanak, amelyekben mód nyílik a társadalom működése szempontjából fontos információk társadalmi használatba vételére. Hogy kiépüljön a közhatalom társadalmi kontrollja. A nyilvánosság keretében olyan helyzet, társadalmi légkör teremthető, amely a civil társadalom tagjainak lehetőséget kínál az információk értelmezésére, felszínre hozza a véleményeket, segít azok mérlegelésében, a konfliktusok kezelésében, s a helyi közösségekben hozzájárul az álláspontok finomodásához, a konszenzus megteremtéséhez.

A közösségfejlesztés értelmezésében az egyik legfőbb érték: a közösségiség, azaz cselekvés a közösségben. A cselekvés ugyanis önépítés, a közösségi cselekvés: a lehetőségeinknek a kitérítése, önmagunk megsokszorozása.

Az emberek képesek közösen cselekedni – a közös cselekvés pedig kommunikációt jelent, amely közben új társadalmi struktúrák, kapcsolatok és egymás megértése jöhet létre. A közösség ügyeiben a részvétel megteremtése a felelőssé válást, az átélehető azonosulást hozza, ami cselekvést eredményezhet.

A civil társadalom kiépülésének, működésének, az önszerveződésnek tehát lételeme a társadalmi nyilvánosság. Amikor a civil társadalom fejlesztéséről beszélünk, akkor többnyire a nyilvánosság fejlesztésére is gondolunk. A közösség képessé tételére, hogy használja a nyilvánosságot. Hogy a társadalmi nyilvánosságban meg tudja szervezni önmagát, meg tudja jeleníteni céljait, érdekeit, hogy együttműködéseket, partnerséget tudjon kialakítani a társadalom különböző szektoraival, s hogy kommunikálni tudjon a társadalmi környezetével.

A társadalmi környezetnek pedig igen fontos szereplői a tömegkommunikációs eszközök, a *média*. Ennek a ►

használatára megint csak felkészültnek kell lenniük a civil szervezeteknek. A mi környezetünkben sajnos az a gyakorlat, hogy gyenge a kapcsolata a szervezeteknek a média szektorával. Ennek több oka is van.

Egyrészt a befogadó, a média közege Közép-Kelet-Európában feltűnően tájékozatlan a harmadik szektor dolgiban. Az üzleti verseny – amely a politikai szereplőket is magába foglalta –, kiszorítja a médiumok tematikájából a nonprofit szektort. Az újságírók – felkészületlenségük (esetenként műveletlenségük) miatt – gyakran semmilyen szakmai ismerettel nem rendelkeznek a civil társadalomról. Amerikában, Nyugat-Európában szalonképtelenségnek minősülne ez a tájékozatlanság.

Felelős ezért a helyzetért a nonprofit társadalom önmaga is. Amely nem ért ahhoz, hogy megfelelően tálalja, kínálja saját történéseit a nyilvánosság számára. A nonprofit szervezetek tagjainak általában nincs ebben a kérdésben megfelelő szakismeretük, tudásuk, nem értenek ahhoz, hogy a szektor történéseit hogyan tudják hírré formálni, most tanulják, hogyan építsenek és ápoljanak folyamatosan sajtókapcsolatokat.

A szervezetek gyakran nem helyeznek erre megfelelő hangsúlyt, mert túl szemérmesek, szerények, s – *tévesen* – úgy gondolják, nem illik tevékenységük tartalmához a nagy purparlé, a füst, a látványosság. A másik ok, hogy nincs is megfelelő kapacitásuk erre figyelni, hiszen valamennyi energiájukat felemésztí a küldetésük, a hétköznapi munkájuk. Ez a helyzet a szektor oldaláról természetesen tarthatatlan, fejlődésük és működésük hatékonyságának gátja – amit a különféle képzéseken, kiadványokban és más helyzetekben komoly erőfeszítésekkel sokan igyekeznek megváltoztatni.

Pedig van legalább egy közös jellemvonása, szándéka a sajtónak és a civil társadalomnak: mindkettő kontrollálhatóvá, ellenőrizhetővé, átláthatóvá és beszámoltathatóvá akarja tenni a kormányzatokat, az államot, az önkormányzatokat és a gazdasági élet szereplőit.

Létezhet a nyilvánosság alakításában, a tömegkommunikációban való megjelenítésnek egy sajátos útja, esélye is a civil társadalom szereplőinek – amely út egyúttal önmagában is közösségfej-

lesztői szerepvállalás: ha önmaguk alapítanak és működtetnek médiumokat. Helyi lapokat, rádiót, esetleg Tv-műsorokat készítenek. Mi közösségfejlesztők, főként a közösségi módon működő médiumokat tartjuk jó lehetőségnek, amelyeket nem profi újságírók, hanem a közösség önmaga készít. Némi felkészüléssel, szakmai segítséggel. Ezeknek a médiumoknak többnyire mások a szereplői, más a tematikája és más a hangneme- mentalitása is, mint a kereskedelmi vagy közszolgálat társaiké. Gyakran ezek települési, városrészi szinten vállalnak nyilvánosság erősítő szerepet; sokan szakmai kiadványokat, programokat működtetnek közösségi médiumként. Ezeknek az orgánumnak a speciális szakmai ismereteit még nem tanítják a média -, vagy kommunikáció szakokon sem, ezeket jelentős adaptációkkal maga a civil társadalom hozza létre napjainkban.

Péterfi Ferenc
közösségfejlesztő

A cikk megjelent a proHáló ÉRTÉK 2. számában

Ökológiai katasztrófák nyomában

– beszélgetés Kocsis Tibor filmrendezővel –

Verespatak az erdélyi Szigethegység déli részén fekvő település. Nem mindennapi látvány fogadja az erre járókat. A környező hegyek, a kora reggelenként ködfelhőbe tűnő kis város, ahol három templom fogadja a híveket, a mesebeli fényben csillogó, régről itt maradt házak, mind egy hajdanvolt, gazdag kultúra nyomait őrzik. A környék híres az aranyat és ezüstöt rejtő hegyeiről. Már az ókorban bányásztak itt aranyat. A múlt század elején még hagyományos vízzel hajtott kőtörők segítségével. Most, a huszonegyedik század elején, pedig egy kanadai többségi tulajdonban lévő bányásztársaság, a legmodernebbnek és leghatékonyabbnak tartott, ám környezetvédelmi szempontból kifogásolható, cianidos eljárással szeretne szerencsét próbálni – létrehozva Európa legnagyobb aranybányáját.

Kocsis Tibor filmrendező éveken át dokumentálta a verespataki eseményeket, melyekről Új Eldorádó című 2004-ben bemutatott filmjében, a nagyközönség is képet kaphat. A film a 36. Magyar Filmszemlén elnyerte a legjobb dokumentumfilmnek járó díjat. Az idén Balázs Béla díjjal kitüntetett filmrendező már a film második részén dolgozik. Március 19-én a Pécsi Kulturális Központ IDŐMOZAIK DOKUMENTUMFILMklubjának vendége volt, ahol legújabb terveiről is beszélt a közönségnek.

– Mi történik most Verespatakon?

– Kitört a háború. A filmemben is szereplő az Alburnus Maior egyesület pert nyert az kanadai Rosia Montana Gold Corporation ellen. Bizonyítást nyert, hogy a bányatársaság annak idején egy illegális városrendezési terv alapján kezdte meg az előzetes munkálatokat, és készítette el azt az ötezer oldalas hatástanulmányt, aminek elfogadása lehetővé tenné az arany cianidos eljárással történő kitermelését. A kanadai cég erre beperelte a román kormányt az eljárás akadályoztatása miatt, valamint pár hónappal ezelőtt három-négyszáz embert bocsátott el. Az emberek egymásnak estek. Az Új Eldorádó elkészültek a verespatakiak nagyobb része a bánya ellen volt, de azóta megszerveződött a Pro Rosia Montana Egyesület is. Ők a bánya mellett vannak, mivel a környéken nincs más munkalehetőség. Rengetegen beléptek, több százan lehetnek. Főleg ex-bányászok, akik nagygyűléseket tartanak, tüntetnek, felvonulnak, hogy „munkát akarunk, enni akarunk”... Ro-

mániában viszont a közvélemény fel van háborodva, és nem támogatják az aranybányatervet.

– Szerinted a román kormány igent fog mondani Goldnak?

– A bányamunkálatok elindítása mellett érvelő hatástanulmányt még 2006 májusában megkapták a Goldtól. Azóta sincs döntés, és úgy tűnik, hogy 2009 tavasza előtt nem is lesz, mert 2008 novemberében lesznek a választások. Két héttel ezelőtt pedig az ipari bizottságban leszavazták a cianid használatát megtiltó törvényjavaslatot. Ha ezt a parlament megszavazza, az azt jelenthette volna, hogy a román kormánynak nem kell igent, vagy nemet mondania. A civil szervezetek és a bányát ellenzők összefogásának eredményeként, a törvényjavaslatot az Európai Parlament elé vitték, hogy akkor egész Európában tiltsák be a cianidot. Úgyhogy most az Európai Parlamentben elkezdtek erről beszélni...

– Ezek szerint a pénz, vagy természet-

védelem dilemmája mostanra már új színezetet kapott.

– Igen, csak a probléma az, hogy a Gold sok olyan dolgot ígér, amelyeknek a megvalósulását kétségek övezik. Az mondják, megőrzik a temetőt és Verespatak központját, ahova egy skanzen is terveznek. Éttermet, szállodát is építenének és restaurálnák a házakat. Ez jól hangzik, de nehéz elképzelni, hisz a kitermelés miatt négy hatalmas kráter tátongana a belváros körül. Naponta nagyjából ötven-hatvan tonna dinamitot és negyven tonna cianidot használnának fel. Az ICOMOS, az UNESCO régészeti részlege közben tiltakozik, mert, ahogyan ezt majd elmondják a film második részében is, Verespatak római öröksége egyedi, akárcsak Pompei. Egyelőre azonban a román kormány még nem kezdeményezte, hogy Verespatakot terjesszék fel világörökség címre. Ezen túl, számomra az emberi drámák a legfontosabbak, az a sok törés, amit az elmúlt tíz év okozott az itt élő családok, barátok életében. Egy csomó olyan tragédia van, ami arról szól, hogy barátok nem beszélnek már egymással. Ezekre fogok a leginkább koncentrálni a film második részében.

– Én a te történetedre is kíváncsi lennék. Hogy kezdél el ezzel az egészszel foglalkozni?

– A filmakadémián dokumentum-ismeretterjesztő szakon végeztem, majd a filmezésen belül az ökológia kezdett el érdekelni, így erre szakosodtam. Idén tizenöt éves az általam alapított Talpalatnyi zöld című műsor a Duna TV-n. Itt kezdtem. Minden második adást mi készítjük, a Flóra Film International. Amikor a tiszai katasztrófa történt 2000-ben, elkezdtem forgatni, és bár végül nem lett film belőle, de innen jött az ötlet, hogy megnézzem, mi történik itt Közép-Európában. Ekkor megtaláltam Verespatakat... 2002-ben jártam ott először. Az emberek fokozatosan kezdtek megbízni bennem. Ehhez kellett egy-két év. Eleinte idegenkedtek, azt gondolták, hogy jön a magyar, mert vissza akarja kapni az erdélyi aranyat... Aztán rájöttek, hogy én nem ezért jöttem, hanem azért, hogy a kamerával bemutassam a világnak, mi történik ott. Egyre több barátom van most már Verespatakon, a falu egy része elfogadott.

– *Neked mennyire kell szakembernek is lenned? Hisz ezzel foglalkozol évek óta.*

– Annyira mint egy miniszternek. Egy miniszter nem ért mindenhez, de vannak szakértői. Én egy filmes vagyok, aki sok mindent megtanult az elmúlt hat-hét évben, de vannak szakértőim, akiktől segítséget tudok kérni: régészek, bányászok, európai uniós szakértők, a román és magyar Környe-

zetvédelmi Minisztérium szakemberei és más, külföldi szakértők.

– *Több fesztiválon is ment a filmed külföldön, milyen fogadtatása volt?*

– Nagyon jól fogadták. Harminckét fesztiválon volt a film versenyben, és sok díjat is kapott. Volt Ázsiában, Amerikában. Taiwan-on például ugyanilyen beszélgetést rendeztek. Jó volt látni, hogy a világ minden táján azonnal fogták az emberek, és ugyanolyan hatást váltott ki belőlük. Televíziókban is lement, Európában többfelé. Fontos volna, ha az európai televíziók főműsoridőben a második részt is levetítenék majd, mert azt gondolom, hogy akkor a közvélemény ereje elsöpörhetné az egész verespataki projektet. Mostanában ezért sokat utazom és tárgyalok különböző televíziós társaságokkal.

– *Mit gondolsz, hogy hat a filmed?*

– Ez a film közel öt évig készült. Az volt a célunk, hogy egy erős szerkezetű, megdöbbentő, drámai film szülessen, ami elgondolkodtatja az embereket. Azt hiszem, hogy ezt sikerült elérnünk. 2007 nyarán Amerikában a Public Broadcasting Service is leadta. Amikor a Gold vezetősége megtudta, hogy az amerikai közszolgálati televízió le akarja adni a filmet, azonnal megkérték azt a tíz legnagyobb amerikai alapítványt, akiknek a támogatásától a PBS függ, hogy ezt ne engedélyezzék. A PBS nem ijedt meg, mert úgy dolgozik mint az összes nagyobb televí-

zió, vagyis minden adatot három-négy forrásból ellenőriznek. Új narráció lett a filmben, kivettek részeket, emellett kiegészítettem egy a román környezetvédelmi miniszterrel, Korodi Attilával készített interjúval. A román állam részéről ő mondja ki itt először, hogy a verespataki aranybányaterv az egy magánbefektetés és nem állami beruházás.

Tehát a tulajdonok nem kisajátíthatóak és az emberek nem kötelesek elköltözni onnan. Végül új címet is kapott a film – Gold Futures – és persze leadták. Mielőtt lement, a Wall Street Journalban egy komoly cikk is felhívta rá a figyelmet. Akkor még nem tudtam, hogy ezt nem csak Amerikában látták, hanem Kanada déli részén is, Torontótól Vancouverig. Ez engem is meglepetésként ért. Persze, hogy a Toronto-i székhelyű cég, a Gold, egy kicsit bejajdott ettől a vetítéstől, mert ugye nem mindegy, hogy a részvényeseik mit gondolnak az egész projektről...

– *Romániában, helyi kezdeményezésre, készítettek már filmet erről a helyzetről?*

– Több film is készült, de eddig ezt tekintették a legerősebbnek. A román fesztiválokon is sok díjat kaptunk. Más filmek is születtek de nem értek el hasonló sikereket.

– *Milyen apparátussal dolgozol, mert a filmből az derül ki, hogy te vagy a producer, az operatőr, a rendező. Hogy tudsz ennyi mindenre figyelni egyszerre?*

– Vannak a munkatársaim, akik hihetetlen munkát végeznek a Flóra Filmben. Konecsny Emőket külön megemlíteném közülük, aki egyben az egyik lelke is mellettem az egész dolognak. 18 évig Erdélyben nőtt fel, tehát beszél románul. Én nem beszélek. Kapiskálom már, de Emőke az én hangom, mindig mellettem van, de a ▶

fordító munka egy részét is ő végzi, ami nem könnyű, mert több száz óra anyagot forgattunk le.

– *Hogyan dolgoztál? A filmben látható emberek gyakorlatilag beengedtek téged az életükbe és egész nap ott voltál a kamerával, vagy valamennyire megrendezted a filmben látható szituációkat, úgy mint Schiffer Pál régen?*

– Semmi nem volt megrendezve. Olyan történt, hogy amikor az Alburnus Maior irodájában forgattunk éppen, és egyszer csak belépett a Dávid Ferkó, akkor megkértem, hogy jöjjön be még egyszer, hogy fel tudjam venni. Filmkészítés szempontjából ez a legnehezebb módszer. Ha beleszöppensz egy szituációba, gyorsan kell reagálni és közben annyi képet felvenni a riportok mellett, hogy utána filmszerűen össze lehessen vágni. Erre egy jó példa a filmből, amikor a hegyekben sétáltunk az Eugennel és jött szembe a Mária néni, aki sajnos már nincs közöttünk. Amikor egymáshoz szóltak, elkezdtem venni a szituációt, miközben arra is figyeltem, hogy úgy csináljam meg, mintha több kamerával lenne felvéve. Egyszer kétszer közbeszóltam, hogy folytassák a beszélgetést azért, hogy fel tudjak venni még képeket. De összességében, a filmben megrendezett szituáció egy sem volt.

– *Pedig pont azt gondolnám, hogy egy ilyen komoly témánál nem hagyod, hogy a véletlen irányítson.*

– A második részben valamit fogok változtatni a film stílusán. Mozi-szerű lesz úgymond, tehát szituációk lesznek, és nem lesznek benne ezek a riportázsos félközelmek. Ettől kicsit nehezebb is lesz a film, ezért gondolkodom egy narráción. Mondok egy példát: a boltosok közül, akiket most ki akarnak onnét tenni, a Sorin nevű sze-

replőnek volt egy tündéri kis malaca. Elnevezte Sperantanak – Reménynek. Azért mert 12 kismalacból csak ez az egy maradt meg, és úgy vélte, hogy ez lehet számára a Gold elleni küzdelemnek a szimbóluma, mert ő fennmaradt, és győzött, ő életben maradt. Korábban láttam, ahogy Sorin erről mesél az egyik szomszédjának, ezért, hogy rekonstruálni tudjam a jelenetet, megkértem rá, hogy beszélgesse újra erről valakivel. Tehát a második részben már ráségiték, amennyire lehet, a történetnek, de sokkal kevésbé, mint Schiffer. A nagy részében observer, követő kamera lesz.

– *Nehéz nem beavatkozni, egyensúlyozni az objektivitás és a személyes érzések határán...*

– Kész van még egy ilyen jelenet a második részből, amikor Eugene David és felesége bekopognak a brüsszeli román képviselők ajtaján, elkapják őket a folyosón csak úgy, hogy beszéljenek velük Verespatakról. A helyzet úgy jött létre, hogy Brüsszelben is megrendezték a „Mentsük meg Verespatakot” vándor fotókiállítást, amit az EP elnöke nyitott meg. A film miatt azt gondoltuk, hogy jó volna ezt úgy felvenni, hogy Eugene David, az Alburnus Maior képviselőjében is ott van a megnyitón, ezért a forgatás költségére kivittük őt és a feleségét. Eugene David tanult ember, bányamérnök volt valaha. Mostanra már farmerként él,

mert be akarja bizonyítani, hogy Verespatakon így is meg lehet élni. Amikor megérkeztünk, én nem szóltam egy szót sem, hogy mit csináljanak. Ők elkezdtek kommandózni a folyosókon, én meg csak futottam utánuk a kamerával...

– *Mi a következő terv miután leforgatod és elkészíted az Új Eldorádó második részét? Gondolom figyelemmel fogod kísérni a továbbiakban is azt, hogy mi zajlik Verespatakon, de van valami újabb, ökológiai problémát feltáró filmterved?*

– Most van egy terv. A mai napig azt gondolom, hogy bizonyos értelemben egy puszkaporos hordón ülünk, és vannak ilyen „Verespatakok” például Szlovákiában, Ukrajnában, Horvátországban is. Szeretném megmutatni ezeknek a területeknek a szépségét. A projekt munkacíme: „A Kárpát-medence időzített bombái”. Négy tudós elindul egy mikrobusszal, és felfedezik ezeket a pontokat, beszélnek a helyiekkel... Egy kelet európai öko-roadmovie-ra gondolok, néhol játékfilmes elemekkel is átszőve... Ez egy nagy terv, ezen dolgozunk most.

– *Jó szó ez az öko-roadmovie... Talán érdemes volna leforgatni Verespatakot a politika szemszögéből is, megmutatva azt, ami a politikusok körében zajlik...*

– Igen, az lenne, csak nem állnak kamera elé.

A Füsti Molnár Színi-Stúdió féléves bemutatója

2008. február 11.

Minden évben nagy dilemma a bemutatók tartalmának és helyszínének kiválasztása. Hetente egyszer két órában találkozunk a növendékekkel, s ez a két óra is megoszlik hat tantárgy, azaz ének, báb, zene, vers, tánc és színészmesterség között. Van úgy, hogy egy-egy tanár havonta csak egyszer találkozik a gyerekekkel, akik két különböző korcsoportra vannak elosztva: 8 éves kortól 12-13-ig, majd e fölött 20 éves korig.

Ebben az évben tervem a következő volt a színészmesterség tantárgyból a féléves bemutatóra. Filmforgatás akartam játszani a gyerekekkel, ami azt mutatta volna be, hogyha egy jelenetet megisméltünk, lehetőleg helyes és hatékony instrukciók nyomán, hogyan változhat, fejlődhet egy jelenet eljátszása. Lehetett volna, és talán legközelebb meg is tesszük, hogy egy színházi próbát mutatunk be, hiszen egy ugyanolyan kimenetelű prezentációra alkalmas.

Viszont a filmforgatás érdekesebb, izgalmasabb és emellett lehetőséget ad a játékokra olyan stúdiósoknak is, akik nem nagyon szeretnek beszélni, gátlásosabbak, így alkalmuk lehet kamerázni, csapót kezelni, mikrofont tartani, stb.

Ebből a bemutatóra annyi maradt, hogy az ifjabbik csoport írt egy forgatókönyvet „T.Ü.K.” címmel, azaz Titkos Ügynökök Klubja, melyben a főnököt elrabolják, miközben a többi

titkosügynök egy táncversenyen vesz részt. Telefonhívás (ezt én eszközöltem a háttérből), majd futás a főnök megmentésére.

Ennek a kis rövid történetnek azért örültem, mert megírták, koreográfiát készítettek hozzá, próbáltak sokat, de a rendezőt játszó gyerek sosem ismételtette meg a jelenetet – összesen három lett –, mert, mint mondta tetszett neki, meg volt elégedve.

A nagyobb csoport év eleje óta énekórán a „Valahol Európában” c. musicalből énekelt lelkesen, ennek a zenei alapját is az egyik stúdiós hozta.

Először egy dal, aztán kettő, majd három lett belőle. Filmes ötleteket nem hoztak, így jött az ötlet, hogy ezeknek a daloknak a felvezető prózai jeleneteit játsszuk el.

Minden hasonló stúdió, tanfolyam jellemzője, hogy valaki mindig hiányzik, vagyis elég nehézkes próbálni, főleg így, hogy ritkán találkozunk.

Ennek ellenére ez a három darab-részlet nagy meglepetést okozott a bemutatón.

Miután a „közönség” (szülők, testvérek és barátok) hangulata bemelegedett a verselés (battolás), a báboknak használt fakanalak tánca, az egzotikus ütőshangszerek effekt zenélése után, következett a szívmengető jelenet, jellemzően sminkkel, énekkel és táncsal.

A táncórákon koreográfia készült, az egyik stúdiós CD-lemezre vágta össze sorrendben az alapokat, sőt még egy robbanás effektet is (!)

A csapat, kis- és nagycsoport együttesen bámulatosan átélte a háború utáni kilátástalanság, szegénység helyzetét, amiből egy művészember, a zene és persze kenyér és szalonna segítségével, adományozásával menti meg őket.

Az utolsó dal éneklése már olyan megható volt, olyan hatású, hogy a nézők többen törölgették a szemüket, majd szünni nem akaró tapssal jutalmazták a gyerekeket, akik invitálásomra megismélték a dalt. Most már csak

félkörben állva, egymást átölelve, tánc nélkül, egyenesen a nézők szemébe mondták:

„A zene az kell, mert körülölel,
És nem veszünk majd el!
Ha van elég szív, az sokat segít,
Már úgyse adjuk fel!”
Hát ezért érdemes csinálni!

Tanárok:

Ének: Kemény Henriette

Vers: Sólyom Katalin

Zene: Rozs Tamás

Báb: Szabó Zsuzsa

Tánc: Hágen Zsuzsa

Színészet: Füsti Molnár Éva

Grace és Gloria – több mint százszor

A Pécsi Nemzeti Színház több mint százéves történetében a Grace és Glória az egyetlen prózai előadás, amelyet száznál többször adtak elő. A jubileumi előadás után beszélgettünk Füsti Molnár Évával és Sólyom Katalinnal.

– *A nyugati kultúrában a halálnak van egyfajta misztériuma. Mégis egy amerikai szerző művéből készült az előadás, melyre sírva-nevetve dolgozza fel ezt a témát.*

– S.K.: Úgy gondolom, a halál és az elmúlás már kezd a tabutémából kilábalni, de való igaz, hogy az utóbbi időkig, ha valaki súlyos beteg volt, még az orvosok sem mondták meg a betegnek, és a hozzátartozóknak is csak nagyon későn. Nem tudom miért, de ez titkolnivaló téma volt a társadalomban és bele is ivódott az emberekbe, hogy a haláltól félni kell és jobb nem tudni előre, hogy mikor következik be. Ilyen szempontból jó, hogy kezdünk kinyílni és a természetes dolgok felé közeledni, hiszen a halál ugyanúgy hozzátartozik az élethez, mint a születés. Ahogy a darabban is mondja Grace, azok akik ott élnek a természet közelében hozzászoktak a halálhoz, akik viszont nagyvárosi kultúrkörnyezetben, azoknak távoli és misztikus dolog és amikor megérinti őket, ezt csak az utolsó pillanatban tudják meg és rohannak be a kórházba, hiszen az emberek többsége, nem a családja körében, hanem kórházban hal meg. Kevesen és keveset törődnek velük és a kórház valójában gyógyító intézmény és nem alkalmas arra, hogy a halál előtt álló betegekkel törődjön és felkészítse őket a halálra.

A darab rendezője Füsti Molnár Éva, de ez valóban hagyományos rendezés volt, vagy inkább közös munka?

S.K. Abban az értelemben nem volt rendezőnk, hogy valaki kívül van és onnan kényszerít ránk dolgokat, mi a Kekével (Füsti Molnár Évával) teljesen együtt voltunk és közösen „csináltuk meg” a darabot.

F.M.É.: Mivel én nem tudtam magamat kívülről rendezni, ezért jelentős önkontrollra volt szükségem. Nekem annyiban rosszabb volt, mint a Kati-

nak, hogy a premierre sokkal nehezebben készültem el. Nagy segítség volt, hogy a darab nagyon jó és így lehetett rá támaszkodni.

– *Hogy találkoztak a darabbal?*

F.M.É. A Kati bátyja látta Amerikában a darabot és ő küldte el nekünk, de ennek már legalább tíz éve. Természetesen mi magunk is sokat dolgoztunk a darabon, csiszolgattuk és „magyarítottuk” a szöveget. Láttam a darab filmváltozatát, amely jellegzetesen hollywood-i alkotás. A filmben Grace kuckója egy hatalmas ház, ő pedig rózsaszín pongyolában, frissen mosott hajjal fogadja a látogatókat, ugyanis a filmben személyesen is megjelennek a szereplők. Mi sokkal inkább ironikusra és keserűdesre vettük a darabot.

A darab jól és abszolút profin van megírva, lehet rá támaszkodni. A darabról és az előadásról mondta Molnár Gál Péter: „A darab egy ötös dolgozat és Ti szégyelljétek magatokat, mert én a vén, öreg kritikus sírtam.”

– *A szereposztás adott volt már az első pillanatban?*

F.M.É. Az egyértelmű volt, hogy én rendezem, de akivel szerettem volna Gloria-t eljátszatni, az időközben elszereződött Pécsről. A darab szerint Gloria fiatalabb, mint én, de a próbák során a

saját életkorunkra formáltuk át a szereplőket.

S.K. Én nem is gondoltam más szereposztásra, amikor odaadtam a Kekének a darabot, számomra egyértelmű volt, hogy mi ketten játsszuk el.

F.M.É. A legnagyobb élmény számomra az volt, hogy rettegünk a darabtól, hiszen ez egy sírós darab, amely a halálról szól. De miután elkezdünk olvasni és szinte végigröhögjük az egészet, rájöttünk, hogy ez a darab nem is olyan rémes.

S.K. – *Mennyit változott az előadás a bemutató óta?*

F.M.É. Valaki mondta, hogy látta a premiert és látott egy későbbi előadást is, szerinte nagyon sokat változott a darab, még hozzá előnyére. Mi is így érezzük, hiszen folyamatosan tudunk

még hozzátenni, nem hagyjuk rutinnossá válni. A premieren nagyon izgultam, arra is figyelniem kellett, hogy egyáltalán a szöveget tudjam. Néhány hónappal később megnéztem a premiert és annyira élveztem, hogy elfelejtettem, hogy ezek mi vagyunk. Furcsa és hihetetlen élmény volt. Nagyon szeretjük ezt a darabot, soha nem mozogtam olyan otthonosan egy darabban sem, mint ebben.

Mindig változik, de a századikra külön is készültünk és az más lett, mint a többi. Fegyelmezett és nagyon pontos akart lenni.

– *A darab bemutatója publicitást és nyilvánosságot jelentett a pécsi hospice mozgalomnak is, sőt Önök a Hospice Egyesület alapítótágjai is lettek.*

S.K.: A Pécs-Baranyai Hospice Egyesület nagyon örült a bemutatónak, amely 2003. februárjában volt, hiszen bár voltak tanfolyamaik és volt már hospice ellátás, de egyesületi formában 2003. ősze óta működnek. De ez kölcsönhatás volt, hiszen ők is szerveztek közönséget az előadásainkra, sőt több előadást meg is vettek. Ez nekünk is nagyon jó volt, hiszen így szélesebb körben terjedt el az előadás híre.

– *Ezek szerint a darab közelebb is hozta az embereket a hospice mozgalomhoz, hiszen valószínűleg nem is tudták miről szól ez a mozgalom.*

S.K.: Így van, bár az emberek jelentős része a mai napig sem tud sokat a mozgalomról. Hiszen az emberek még a mai napig sincsenek beavatva, báár

Polcz Alaine-nek megjelent néhány könyve erről a témáról, amely kicsit megismertette az embereket a mozgalommal.

– *Mennyire volt nehéz érzelmileg eljátszani Grace szerepét?*

S.K.: Amikor 2002. decemberében elkezdjük a próbákat, ő 96 évesen ágyhoz kötött volt és én mindennap ettettem, tisztába tettem, gyakorlatilag azt végeztem mint egy hospice-ápoló. Nekem ez a helyzet már természetes volt, hiszen pár év alatt beletanultam. Ahogy haladtunk előre a próbákkal,

az édesanyám fokozatosan épült le, de „megvárta” még a bemutatót és utána egy hónap múlva halt meg. A premier utáni bankett nálunk volt, még bemutattam édesanyámat a vendégeknek: „Íme itt van az igaz Grace”. És ez nem volt rossz, hiszen úgy halt meg, hogy ott volt körülötte az egész család

és én fogtam le a szemét. Ott történt minden a szemünk láttára és szinte egyidőben a próbák folyamatával. Ha egyáltalán lehet azt mondani, hogy a halál szép, akkor édesanyám haláláról ez elmondható. Ő segített nekem ezt a darabot megcsinálni.

– *A közönség hogy fogadja a darabot?*

S.K. Erre mit mondjak, ha egy darab megél több mint száz előadást, akkor valószínűleg jó a fogadtatása. A darab végén – én mindig nézem a távozó nézőket – sírva-mosolyogva hagyják el a színházat.

F.M.É. Volt olyan, hogy az előadás végén egyszerre nyíltak a táskák, és mindenki vette elő a zsebkendőjét. Az előadásnak megvannak azok a pillanatai, amikor egyszerre kerülnek elő a zsebkendők. Az egyik ilyen pont, amikor Grace megkéri Glóriát: „Nézd meg, nem hideg a lábam?” Van aki sír ennél a pillanatnál, van aki nevet.

– *Összességében elmondhatjuk, hogy ez az előadás nem a halálról, hanem az életről szól.*

Így van, hiszen az élethez hozzátartozik a halál is. Az előadás leginkább annak jelent katartikus élményt, aki a közelmúltban ment végig hasonló dolgokon és elveszített valakit, aki közel állt hozzá.

– *Mivel az előadás kétszereplős és nem túl díszletigényes, így viszonylag könnyen utaztatható.*

S.K. A darabot bárhol be tudjuk mutatni, akár egy kis szufinban is, csak egy ágy, egy asztal és két szék kell hozzá. Nagyon szeretnénk, ha minél több helyre, minél több nézőhöz jutna el az előadás.

A Nemzeti Civil Alapprogram pályázatairól beszélgettünk...

A Nevelők Háza Egyesület az NCA törvény elfogadása óta kiemelt feladatának tekinti a megye, sőt a régió civil szervezeteinek informálását az Alapprogramról, a változásokról, eseményekről. Civil Szolgáltató Központot működtető szervezetként a pályázati tanácsadás kiemelt feladatként szerepel a szolgáltatásaink között.

2004 óta minden évben tartottunk pályázati tájékoztató napot, növekvő érdeklődéssel. Az alkalomra meghívtuk az aktuális Kezelőszerv képviselőit, valamint a regionális és szakmai kollégiumok helyi tagjait. Ezek fórumok minden kiegészülnek egyéni konzultációs lehetőséggel is. 2007-ben az ESZA Kht, mint új kezelőszerv szerződést kötött a civil szolgáltató központokat működtető civil szervezetekkel fórumok tartására és tanácsadásra. 2008-ban is megállapodás született, melynek keretében Pályázati Fórumra hívtuk a megye civil szervezeteit. A programon vendégünk Polák Enikő az ESZA Kht. programvezetője, valamint Farkas Tamás és Kárpáti Árpád a NCA Dél-dunántúli Regionális Kollégiumának két tagja.

Az ESZA Kht. munkatársa bemutatta a kezelőszerv működését a Nemzeti Civil Alapprogram helyét a szervezeti hierarchiában. Beszült az elektronikus pályázati rendszerről, közismert nevén az EPER-ről. Ismertette a regisztrációs folyamat lehetséges formáit. 2008-tól minden szervezetnek, aki pályázni kíván függetlenül, attól, hogy ezt papír alapon, vagy elektronikus úton kívánja megtenni, regisztrálnia kell magát a rendszerben. A regisztrációt évente meg kell újítani, a kinyomtatott regisztrációs nyilatkozatot pedig legkésőbb a

pályázat beadásával egyidőben be kell küldeni a kezelőszervnek. Ennek elmulasztása a pályázat azonnali elutasítását vonja maga után. A szervezeteknek van még lehetősége papíralapon pályázni működési költségre, de csak 1,2 millió pályázati összegig, afelett ez már csak elektronikus úton lehetséges.

A formai tájékoztatást követően a kollégium tagjai beszéltek szakmai elvárásokról, a tipikus hibákról, a pályázatok elvárható tartalmi elemeiről. Az előadásban felhívták a figyelmet a változásokra, valamint a költségvetés körültekintő tervezésére. A program után lehetőség nyílt egyéni konzultációra is.

Fűri Ildikó
(Fotó: Mihály László)

A természetgyógyászatról

Klinikusként *ex officio* „vegyszerdoktorként” vagyok kénytelen tevékenykedni, hiszen mondjuk egy bonyolultabb csontműtét érzésteleltetéséhez vajmi kevés lenne a macskagyökér-kivonat. Ez persze nem jelenti azt, hogy nem vallom magaménak: fűben, fában van orvosság. Elsős egyetemistaként (múlt millennium vége felé...) orvosi latinból azt tanította nekünk galamblelkű latintanárnőnk, hogy „*Medicus curat, natura sanat*”. Minthogy klásszikus műveltségem hagy maga után némi kívánnivalót, a fordítás pontosságáért felelősséget vállalni nem tudok, de a mondat annyit tesz, hogy „az orvos kúrál, a természet gyógyít”. S hogy ebben mennyi igazság van, az megkérdőjelezhetetlen, persze napjaink receptfelíró-automatái aligha gondolkodnak el ezen.

A baj – ha egyáltalán van valami baj – ott kezdődik, hogy gyakorta keverik e témában is a szezont a fazonnal. Hiszem, hogy a hagyományos medicina karöltve a természetgyógyászattal csodákra képes és fordítva. Ugyanakkor azt is hiszem, hogy k ü l ö n - k ü l ö n

egyik sem annyira effektív, mint együtt. Sosem szerettem a végleteket, így nem is fogadom el egyik tábor extrém érvelését sem. Sihederként emlékszem, amikor az általam nagyra becsült (ez persze nem jelent sokat, de nemzetközileg is elismert) Szentágothai professzor gyakorlatilag „alulmaradt” a Celladamról szóló TV-vitában. Ennek oka az volt, hogy ő minden érvert az egzakt tudomány eredményeivel alátámasztva fogadott csak el, míg SejtÁdám a tapasztalatairól beszélt, eredményeiről, melyek sehogy sem voltak magyarázhatók az akkori tudományos felfogással. (Csak zárójelben jegyzem meg, hogy a Celladam nem váltotta be a hozzá fűzött nagy reményeket, Szentágothai pedig meglehetősen maradandót alkotott.) Ezután a TV vita után kristályosodott ki számomra, hogy célszerű fenntartásokkal fogadni a téma „nagy igazságait”.

Mert gondoljunk csak bele: hány csodaszer látott már napvilágot, hány tudományosnak tűnő magyarázattal a háttérben? Emlékszünk még a manilai csodadoktorokra? Azokra a fre-

netikus kézügyességgel megáldott kis csirkefogókra, akiknél a csirkefogó szó szerint értendő, hiszen véres csirkehús darabokkal csináltak úgy, mintha „kioperálták” volna a rosszat a betegekből. A TV is egyesben közvetítette a „műtétet” és emlékszem az volt a hülye, aki nem hitte el. A vicces csak az, hogy utána nem jelentkeztek azok, akik bedőltek ennek a gyenge trükknek, hogy bocs, de én voltam a félkegyelmű.

Azt azért nem árt tudni, hogy a mai napság alkalmazott gyógyszereink java része még mindig valamiféle növényi alkaloid. Itt van például a gyűszűvirág kivonata, a digitális, ami az egyik legelfogadottabb szívgyógyszer. Vagy az örök győztes morfin, a mákgubó, azaz a *Papaver somniferum* alkaloidja. Tán meglepő, de a fájdalomcsillapítás arany standardja a mai napig és hajlok rá, hogy sokáig az is marad. S hogy harciasabb témákat is érintsünk, az indián nyílméreg a kuráre – amit némileg továbbfejlesztve, de alapjaiban változatlanul hagyva alkalmaztak bonyolultabb műtétek relaxációjához, azaz izomelernyesztéshez (gondoljunk csak bele, hogy szitkozódna az amúgy sem cizel-

lált modoráról híres sebész, ha a beteg műtét közben hasizomát feszegetné, vagy esetleg egy jóízút harapna a doki kezébe, no nem haragból, csak úgy reflexből).

Ugyanakkor mérhetetlenül károsnak tartom egyes természetgyógyászok hozzáállását, főleg ami a daganatos betegeket illeti. Azt hiszem kimondható: a sebészi beavatkozás elmaradása egyik-másik természettudor tanácsára jópár életet követelt már és követel majd a jövőben is. Nincsenek panácek, így nincsen mindenható természetgyógyász, de nincsen mindenható sebész sem. Meggyőződésem, hogy kettejük kooperációja sikeres lehet kellő tisztelet és elismerés mellett.

Végezetül álljon itt egy személyes élmény: hatodéves szigorlóként szert tettem egy vidám fertőző májgyulladásra. A kór nem tudta, hogy „szakmabéli” vagyok, s tán ezért derékba is kapott. Túlzás nélkül állíthatom, hogy rezgett a léc. Egyik nap, mikor már semmilyen infúzió, gyógyszer és kegyeser nem segített kikerics színemen és egekbe szökő májfunkciós értékeimen, elem állt egy idős doktorbácsi, aki azt tanácsolta: fiam, reszelj répát mézbe, edd meg szépen és sok-sok lekvárt végy be szájon át, mert a májnak szénhidrát kell a gyógyuláshoz. Minthogy anorexiában sosem szenvedtem (csak a könyvek tanúsága szerint hiszem el, hogy létezik egyáltalán e kórkép..) lelkesen fogtam ebbe a Norbi update-nek egyáltalán nem nevezhető diétába. Pár nap múlva kifakultam, megszűnt a bőrviszketésem, elkezdtem tervezgetni a közeljövőt (hiszen január végére a kórházi kezelés miatt meg is volt már egy szigorlatom az akkorra szükséges háromból). Na, ez volt az a mozzanat, amikor én is csatlakoztam ahhoz a csapathoz, aki hiszi: ha nagy a baj, egyél mézet. Ennyi méh nem tévedhet!

Az Uniós források hatékony kihasználása

A februári számban a pályázatok megvalósításánál használatos szakkifejezéseket tisztáztunk. Beszélünk a projektről, projekt típusokról, a menedzsment szerepéről és tettünk némi történeti kitekintést is. Ezúttal a projektmenedzser feladatkörét járjuk körbe, valamint a projekt szakaszait és életciklusát.

A projektmenedzser szerepe

Első látásra a projektmenedzser szakma könnyen leírható. Elméletileg így is van, viszont a gyakorlati meghatározás már sokkal nehezebb, mivel a projektmenedzser szerepe és felelőssége szervezetenként változik.

A projektmenedzser munkájához tartozik a célok, kockázatok, költségvetés meghatározása és a felhasználandó projektmenedzseri eszközök, módszerek kiválasztása.

Nagy jelentőséggel bír a megelőzés, ezért hangsúlyt kell fektetni a következőkre is:

- Előrelátás, hogy meg tudjuk határozni, mi is történhet
- Előrelátás, az esetleges katasztrófák megelőzésére
- Olyan lehetséges események felleltározása, amelyeket nem tudunk elkerülni, valamint olyan terv kidolgozása, amely a kockázati tényezőket próbálja csökkenteni.

Miután a projekt elkezdődött, a menedzser sikeresen kell hogy irányítsa, „kézbentartsa”, ellenőrizze az egész munkát, ami a következőket feltételezi:

- A projekt folyamán jelentkező problémák felismerése, követése és megoldása
- A projekttel kapcsolatos információk szórása
- A projekt kockázati tényezőinek azonosítása, elemzése és ellensúlyozása
- A megoldások minőségi biztosítása
- A projekt cél megvalósításának folyamatos követése
- A munkafeladatok meghatározása, koordinálása, ellenőrzése, valamint a projekt lefolyásának monitorizálása a minőségi eredmények elérése érdekében
- A munkafolyamatok vezetése, a munkafeladatok elosztása, betartva az előre megtervezett időintervallumokat és költségeket.

A szükséges interperszonális képességek

Az emberekkel való kapcsolattartás – legyenek azok felettesek vagy beosztottak – különleges adottságokat, képességeket feltételez, amit általában interperszonális képességeknek nevezünk. Mindenki használja ezeket a képességeket, amikor másokkal kapcsolatba kerül, amikor meg akarja őket győzni arról, hogy valamit elvégezzenek, amikor tárgyal, vagy amikor egy kialakult konfliktust akar megoldani.

Kommunikációs készség

A jó kommunikációs készség a sikeres projektmenedzser egyik legfontosabb tulajdonsága. Figyelembe véve a projek-

tek folyamán megjelenő különböző érdekeket, a környezetben történő gyors változásokat, a kommunikációs tévedések lehetősége egyre nő. Különleges érzék, tehetség szükséges a sikeres kommunikációhoz, amely biztosítja az információk közvetítését a projekt folyamán, befolyásolva így az összes tevékenységet. Különösen az optimális információáramlásra kell figyelmet szentelni, a megfelelő kommunikációs csatornák megválasztására és kialakítására az emberek, valamint az intézmények között.

A kommunikáció része a meghallgatás is. Nagyon fontos a releváns személyek és események által leadott „halk/gyenge” jelzések hallása és értelmezése.

Tárgyalási készség

A tárgyalás az a folyamat, amelynek során egy projekt szükségletei (egy csapat, egy részleg igényei) megegyezés vagy kompromisszum árán beteljesednek. Egy projektben a menedzser a tárgyalások, a szükséges adatok és információk begyűjtése során olyan emberekre kell hogy alapozzon, akiknek nem közvetlen felettese vagy beosztottja. A tárgyalás mindig két vagy több fél között zajlik.

Amikor valaki egy tárgyaláson vesz részt, a kiindulási helyzet (arra nézve, hogy mit tart ő ideális eredménynek) mellett létezik egy „tartalék” elképzelés is, amely az erőforrásokat birtokló számára a maximális engedményt jelenti, viszont a projekt munkatársainak a szükséges minimum, ahonnan el lehet indulni.

Egy projektmenedzser nagyon sokféle dologról folytat tárgyalásokat: erőforrások, munkálatok beütemezése, prioritások, standardok, minőségkövetelmények, munkamódszerek, költségek, valamint a munkaerővel kapcsolatos szempontok.

Csapatszellem kialakítása

A projektmenedzserek munkájuk során több személytől is függenek, akik segítik őket a változások megvalósításában. Néha összeforratlan csapatról, máskor pedig egy hivatalosan megteremtett projektcsapatról van szó. Függetlenül az induló csapat milyenségétől, a menedzser képes kell hogy legyen egy egészséges csapatszellem kialakítására, és arra, hogy a várt eredmények elérése érdekében közös munkára ösztönözze a csapattagokat.

Befolyásolási képesség

A projektmenedzser tényleges hatásköre nagymértékben függ az ún. befolyásolási

képességétől, ami nemcsak beosztottjaira, hanem a vele egyenrangúakra és a feletteseire is kiterjedhet. A meggyőzőerő, befolyásolási képesség vagy amit „jó marketing”-nek nevezünk, szemléltetik az interperszonális és vezetői képességeket, amelyek nem hiányozhatnak egy jó menedzser kommunikációs eszköztárából.

A projektmenedzsernek induláskor gyakran nem túl nagy a tekintélye, az elismerést tudásával, tapasztalatával, megva-

lósításaival, meggyőzőerejével, kitartásával kell kiérdemlenie, egyszerűen használnia kell befolyásolási képességét.

„Feladat-átruházás”

Akárcsak a befolyásolási képesség, a „feladat-átruházás” a projektmenedzsment nagyon fontos eleme. A menedzser legyen képes arra, hogy pontosan meg tudja határozni, és el tudja fogadtatni céljait. A „feladat-átruházás” révén tisztázódnak a szerepkörök a csapaton belül. Egy alprojekt-, munkafázis-, tevékenység átruházásánál a felelősség mellett az eszközöket és a döntéshozói hatáskört is át kell ruházni az illető személyre/személyekre.

Problémamegoldás

Ez a képesség problémafelismerő készséget feltételez, amely a döntéshozói képességgel társul. A probléma-felismerés során különbséget kell tenni az okok és a tünet között, a döntéshozás során pedig elemezni kell a lehetséges megoldásokat, valamint ki kell választani ezek közül a legmegfelelőbbet. A meghozott döntéseket életbe kell léptetni. Legkevesebb két év szükséges ahhoz, hogy valakiből jó projektvezető, és négy-öt év, hogy tapasztalt projektmenedzser váljon. Ezt az időszakot folyamatos gyakorlat jellemzi. A felkészítésben az elméleti képzés nagy fontossággal bír, de ez nem elégséges, társítani kell a közvetlen, konkrétan lebonyolított projektek keretében szerzett szakmai gyakorlattal.

A projekt szakaszai és életciklusai

Miután áttekintettük a szakmai terület fejlődését, a projekt típusokat, a projektmenedzser szerepét, a következő lépés a projekt életciklusának a bemutatása. A projektek egyes folyamatai bemenetek és kimenetek révén csatlakoznak. A *bemenetek* azok az információk és dokumentumok, amelyek alapján dolgozunk, a *kimenetek* pedig a projekt eredményeit leíró dokumentumok és információk jelenítik meg. A projektmenedzsment megköveteli a standardizált módszerek és rendszerek használatát, amelyek biztonságot nyújtanak a lebonyolítás során, segítenek a problémák komplexitásának csökkentésében, ugyanakkor hozzájárulnak a költségek könnyebb ellenőrzéséhez, a határidők betartásához és a minőség biztosításához. A folyamat több konkrét eredménnyel záruló szakasz összessége, amelyek között összefüggés van, és ezek együtt vezetnek a projekteredményhez. A projektek tiszta struktúrákban, szakaszokban való levezetése csökkenti a bizonytalanságot, lehetőséget ad döntési pontok bevezetésére az egyes

szakaszok végén, lehetővé téve az ellenőrzést és a költségek hatékonyabb elosztását. Ezeknek a szakaszoknak az összességét nevezik a *projekt életciklusának* (project cycle). Minden szakaszt egy kézzelfogható végtermék jellemez, például: egy megvalósíthatósági tanulmány, egy összefoglaló dokumentáció, egy prototípus stb. Minden szakasz végén elemzik az elért eredményeket és döntenek a projekt folytatásáról vagy leállításáról, azonosítják az esetleges hibákat, meghatározzák az alkalmazandó korrigáló akciókat. Függetlenül attól, hogy a projekt milyen területen zajlik, a lebonyolítás és a projekt szakaszai többnyire mindegyiknél ugyanazok, csak

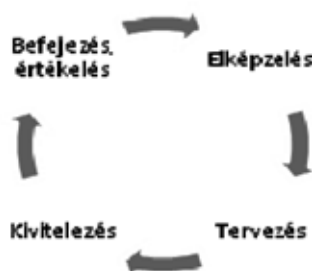
a részleteikben különböznek. A projektek a következő szakaszokon mennek át:

- az elképzelés-, az ötlet kidolgozásának szakasza
- az elképzelést, a rendszert megvalósító szakasz
- a tulajdonképpeni felhasználási szakasz

A projektmenedzsment pedig a következő **lépésekben** valósul meg:

- Elképzelés
- Tervezés
- Kivitelezés
- A projekt lezárása, kiértékelése

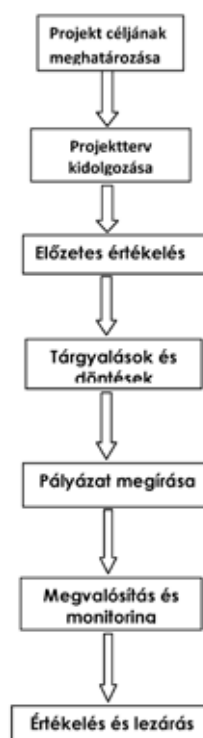
A projekt-életciklus leghagyományosabb felfogása a következő:

Más szakemberek a projektek életciklusának hat szakaszát különböztetik meg:

- ötlet/elképzelés,
- tervezés/projektötlet kidolgozása,
- projekt elindítása/csoport kialakítása,
- kivitelezés,
- monitorizálás,
- projekt befejezése.

A projektciklus logikai folyamata:

Pályázati ajánló

NCA PÁLYÁZATOK

Kollégium	Pályázat	Kód	Határidő	Beadás módja	Példányszám
NCA-Dél-dunántúli Regionális Kollégium	Működési	NCA-DD-08	4/9/2008	papír, 1,2 M Ft felett elektronikus	1 eredeti, 2 másolat
NCA Civil Önszerveződés, Szakmai és Területi Együtműködés Kollégiuma	Részvételi demokrácia és a demokratikus intézményrendszer feltételeinek támogatására	NCA-ÖNSZ-08	3/28/2008	papír vagy elektronikus	1 eredeti, 3 másolat
NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és EU Integráció Kollégiuma	Magyarországi civil szervezetek nemzetközi szervezetekkel való együttműködésének támogatására	NCA-NK-08-A-P	4/21/2008	papír	1 eredeti, 3 másolat
NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és EU Integráció Kollégiuma	Nemzetközi tapasztalatok hazai elterjesztésének támogatására	NCA-NK-08-B-P	4/21/2008	papír	1 eredeti, 3 másolat
NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és EU Integráció Kollégiuma	Civil szervezetek határon átnyúló civil kapcsolatainak támogatására (C1-C4)	NCA-NK-08-C-P	4/28/2008	papír	1 eredeti, 3 másolat
NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és EU Integráció Kollégiuma	Civil szervezetek EU integrációs tevékenységének támogatására	NCA-NK-08-D-P	5/9/2008	papír	1 eredeti, 3 másolat
NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és EU Integráció Kollégiuma	Nemzetközi szervezetekben való tagság támogatására	NCA-NK-08-E-P	5/19/2008	papír	1 eredeti, 3 másolat
NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium	Civil szervezetek kapacitásfejlesztésének támogatására	NCA-CIV-08-A	4/14/2008	elektronikus	
NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium	Települési/kistérségi szintű civil érdekérvényesítést és a társadalmi nyilvánosságot szolgáló projektek támogatására	NCA-CIV-08-B	4/14/2008	papír, elektronikus	1 eredeti, 3 másolat
NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium	Tanácsadói szolgáltatások létrehozásának és működtetésének támogatására	NCA-CIV-08-C	4/14/2008	elektronikus	
NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium	Civil szervezetek szakmai tanulmányútjának támogatására	NCA-CIV-08-D	4/14/2008	papír vagy elektronikus	1 eredeti, 3 másolat
NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium	Nyomtatott sajtótermék fejlesztésének és létrehozásának támogatására	NCA-CIV-08-E	5/21/2008	papír vagy elektronikus	1 eredeti, 3 másolat
NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium	Civil szervezetek stratégiai tervezésének támogatására	NCA-CIV-08-F	5/21/2008	elektronikus	

Pályázók köre: a szakmai pályázatokra a 2007. január 1 előtt nyilvántartásba vett közhasznú vagy kiemelten közhasznú civil szervezetek nyújthatnak be pályázatot.

További információk:

A pályázati kiírás és a pályázati útmutató elektronikus úton letölthető a www.esza.hu valamint a www.nca.hu honlapról, illetve az ESZA Kht. kérés esetén postai úton is eljuttatja az érdeklődő civil szervezetek számára.

Ügyfélszolgálat:

- ESZA Kht: 9-15 óra között az ingyenesen hívható 80/204-453 számon, illetve e-mailben az info@nca.hu e-mail címen.

- **Civil Közösségek Háza:** 9-16 óra között személyesen vagy a 72/215-543 ill. 72/511-815 telefonszámokon

A pályázati kiírás emellett személyesen is átvehető 9.00 és 16.00 óra között az ESZA Kht. (1134 Budapest, Váci út 45. C épület II. emelet), valamint a Civil Közösségek Házában (Pécs, Szent István tér 17.)

Fénymásolók kiosztása

Kiíró: Biogreen Alapítvány

Beadási határidő: 2008. május 20.

Pályázók köre: nonprofit szervezetek, közhasznú társaságok, egyesületek, cégek, intézmények, önkormányzatok és egyéni vállalkozók.

Szponzorunk lévén lehetőségünk nyílt nagy mennyiségű Canon típusú fénymásoló ingyenes kiosztására. A gépek használtak, A4 /A3 formátumúak. A gépek tökéletesen alkalmasak irodai feladatok ellátására, teszteltek. Egy pályázó legfeljebb két fénymásoló gépre pályázhat.

Pályázati díj: 3500 Ft támogatás, mely összeget a BIOGREEN ALAPÍTVÁNY, Unicredit bank Szeged, 10918001-00000015-37640004 számlájára kérünk átutalni. Vagy Rózsaszín postai csekken a BIOGREEN ALAPÍTVÁNY 6723 Szeged, Gáspár Zoltán. u. 2. címre feladni. A pályázók rövid bemutatkozása szükséges, hogy miért pályáznak és mire használják a fenti eszközöket. Pályázati adatlap nincs. A pályázatokat, és a befizetésről szóló igazolást, átutalást, postai csekket, az alábbi címre kérjük postai úton elküldeni: BIOGREEN ALAPÍTVÁNY, Szeged, Gáspár Zoltán u. 2. (6723). A pályázók a pályázat beadását követő 60 munkanapon belül érdeklődhetnek a biogreen@tvnetwork.hu e-mailcímen.

További információ: E-mail: biogreen@tvnetwork.hu, web: <http://www.biogreenfoundation.org>

Magyar Kézművesség – 2008 és a reneszánsz korának kézműves hagyományai

A Magyar Kézművességért Alapítvány az IPOSZ-szal, a MOMKE-vel és a BKIK Kézműipari Tagozatával együttműködve kettős, nyílt pályázatot hirdet, amelynek válogatott anyaga idén is a főváros egyik legszebb, leghangulatosabb helyszínén: a városligeti Vajdahunyadvárban, a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban kerül bemutatásra.

A pályázaton hazai és határon túli magyar alkotók, kézművesek, népművészek, iparművészek; egyéni jelentkezők és alkotóközösségek egyaránt részt vehetnek: természetes alapanyagok felhasználásával készült maximum 3 olyan alkotással, amelyek más országos pályázaton még nem szerepeltek. (Az összetartozó tárgy-együttes, készlet, garnitúra 1 alkotásnak számít.)

A pályázat első részével napjaink kézművességének legújabb, legszebb produktumait (népművészeti és kézműves iparművészeti alkotásokat; egy-egy tájegység motívumkincsét, forma- és színvilágát hűen tükröző vagy a hagyományokra épülő, de napjaink igényeinek is megfelelő, ill. egyéni tervezésű használati tárgyakat, lakberendezési, lakásfelszerelési eszközöket, dísztár-

gyakat, viseleteket, ékszereket, hangszereket, játékokat, fegyvereket stb.); továbbá ritka vagy kihalófélben lévő mesterségeket, kézműves szakmákat, ill. ezek tárgyait szeretnénk bemutatni. A pályázat második részére a Reneszánsz Évéhez – Mátyás király trónra lépésének 550. évfordulójához – kapcsolódva a reneszánsz korának kézműves tárgykultúráját idéző tárgyakat, alkotásokat várunk.

Beadási határidő: 2008. május 16.

A jelentkezéshez nevezési lapot kell kitölteni, és az Alapítvány titkárnak, Gergely Imrének a fenti határidőig visszaküldeni; ezzel egyidejűleg a nevezési díjat az Alapítvány OTP Bank Rt.-nél vezetett 11705008-20436209 sz. számlájára befizetni.

Az anyaggyűjtés várható időpontja: 2008. május 24-25-26.
További információ és nevezési lap Gergely Imrétől kapható. Postacím: Gergely Imre, IPOSZ, AMKA 1392 Bp. 62., Pf. 289 Személyesen (telefonon történt egyeztetést követően): Bp., V. ker. Kálmán I. u. 20. IV. 403. 0Tel.: 354-3146; mobil: 06-30/394-6010; e-mail: amka@chello.hu web:

„Családbarát Munkahely 2008” Díj

Kiíró: Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Az idén kilencedik alkalommal kerül meghirdetésre a Családbarát Munkahely pályázat, melyben a pályázók, hat kategóriában, egy adatlap kitöltésével tudnak számot adni azokról az intézkedésekről, melyeket a munka és magánélet összeegyeztetése tekintetében ismernek, alkalmaznak. A pályázati adatlap és a pályázatot bemutató részletes tájékoztató letölthető: www.szmm.gov.hu, a www.munka-maganelet.hu, a www.csaladbarat.eu honlapokról.

További kérdés esetén forduljanak dr. Makár Orsolyához (csbm2008@szmm.gov.hu, telefon: 06 1 475-79-89)

Pályázhatnak:

1. Mikro vállalkozások
2. Kisvállalatok:
3. Középvállalatok
4. Civil szervezetek

A pályázat benyújtása postai úton és párhuzamosan elektronikusan történik. Az elektronikus formában nem elérhető mellékletek megküldése postai úton lehetséges.

Postacím: Szociális és Munkaügyi Minisztérium, „Családbarát Munkahely 2008” pályázat 1054 Budapest, Akadémia utca 3. Elektronikus: csbm2008@szmm.gov.hu Beküldési határidő (postai bélyegző): 2008. május 31.

További információ: www.szmm.hu

Reneszánsz életérzés a kortárs fotóművészetben

Kiíró: Magyar Fotóművészeti Alkotócsoportok Országos Szövetsége

Beérkezési határidő: 2008. május 1.

Pályázók köre: A fotópályázaton bárki részt vehet, életkortól, foglalkozástól és lakóhelytől függetlenül. Egy szerző maximum 10 egyedi papírképet küldhet be. Aki sorozattal pályázik, a nevezési lap minden sorába a sorozat egy felvételének címét írhatja be, de így elfogadja azt is, hogy a zsűri az egyes képeket bírálja el és szabadon választ azok közül. A papírképek mérete 21x30 cm (+-10 milliméter megengedett eltéréssel). Elkészítésük technikája és technológiája nincs korlátozva, mint ahogyan az alkotói szabadság sem, a képmódosítások tekintetében. A fotók hátoldalán – a nevezési lappal egyezően – szerepeljen a szerző neve, a kép sorszáma és a kép címe.

Díjazás: A zsűri javaslata alapján öt pályázó oklevelet és egy-egy 3000 Ft értékű, fotóművészeti albumot kap ajándékba.
Beküldési, beadási cím: MAFOSZ, 1011 Budapest, Corvin tér 8.
Nevezési lap és további információ: e-mail: gyoril@mmi.hu, web: <http://www.mmi.hu>

Az oldalt összeállította: Megyesi Schwartz Éva

Könyvek könyve

Irodalmi összeállítás a „Biblia Éve 2008” alkalmából a Versmondó Pedagógusok Műhelye előadásában.

Az egy órás műsorban részletek hangzanak el a Bibliából Károli Gáspár fordításában (Mózes könyvétől a János jelenések-ig), valamint a magyar költészet szentíráshoz kapcsolódó verseiből, prózáiból (Ady Endre, Babits Mihály, Juhász Gyula, Dsida Jenő, Reményik Sándor, Sík Sándor, Mécs László, József Attila, Pilinszky János, Weöres Sándor, Csorba Győző ...)

Előadásunkat szeretettel ajánljuk minden érdeklődőnek, különösen a középiskolásoknak.

Sólyom Katalin

Információ:

Civil Közösségek Háza

Pécs, Szent István tér 17.

Tel: 72/215-543

E-mail: hajnal.zsolt@civilhaz-pecs.hu

Április 7. 20.00

PTE ÁOK Aula

A RICHARD BONA GROUP (USA) JAZZ-VILÁGZENELI KONCERTJE

Az együttes tagjai: Richard Bona (USA) – ének, basszusgitár, Etienne Stadwijk (Suriname) – billentyűs hangszerek, Adam Stoler (USA) – gitár, Taylor Haskins (USA)-trombita, Ernesto Simpson (Kuba) – dobok, Samuel Torres (Kolumbia) – ütőhangszerek

”Képzeljünk el egy művészt Jaco Pastorious virtuozitásával, George Benson énekes kvalitásaival és Joao Gilberto dal és harmóniák iránti érzékenységgel. Hölgyeim és Uraim ó Richard Bona”

(Los Angeles Times)

A Kamerunban született Bona a világ egyik legtehetségesebb és legkeresettebb muzsikusa. Elképesztő hangszeres virtuozitás, varázslatos énekhang és a legkülönbözőbb stílusjegyek ötvöződnék művészetében sajátos zenei világgá. Nemcsak kitűnő zenész, de kivételes érzékenységgel zeneszerző is. Szerzeményeiben az afrikai kultúrán kívül - a tagok révén- megjelennek észak-, közép- és dél-amerikai, valamint európai motívumok is. Mielőtt szólókarrierbe kezdett olyan muzsikusok hívták meg együttesükbe, mint: Pat Metheny, Joe Zawinul, Bobby McFerrin, Branford Marsalis, Harry Belafonte, Larry Coryell és Mike Stern. Muzsikája nemcsak a zene szakavatott inyenceit, hanem a hétköznapi zenekedvelőt is azonnal elvarázsolja.

Belépő: 3500, 3000, 2500 Ft

Rendező: Pécsi Kulturális Központ

Belépőjegyek válthatók a Pécsi Kulturális Központ Információs Irodájában (Széchenyi tér 1., tel.: 72-336-622, e-mail: info@pecskult.hu) és a www.ticketportal.hu oldalon

2008. március 14 – április 9.

Pécsi Tavasz Fesztivál

www.pecskult.hu
www.pecsitaszifestival.hu

A CIVIL KORZÓ előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

MEGRENDELŐ

Számlázási cím

Megrendelő neve:

Irányítószám: Település:

Utca, házszám:

Telefon: Fax: Email:

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve:

Irányítószám: Település:

Utca, házszám:

Telefon: Fax: Email:

Dátum: Megrendelő aláírása:

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

- 1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
- 2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
 - a. jogi, közhasznúsági,
 - b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
 - c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
 - d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
- 3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
- 4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
 - a. a megye civil szervezeti regisztere,
 - b. pályázati lehetőségek, kiírások, úrlapok biztosítása,
 - c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
 - d. megyei szakértői, előadói lista.
- 5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
- 6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
- 7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
- 8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
- 9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Pécsett koncertezik a The Hilliard Ensemble!
„Hortus Conclusus” címmel adnak műsort
a Bazilikában

2008. október 10-én 19.30 órakor